

Werkgroep Semen

Gemeenschappelijke werkgroep van NVKC en KLEM ter sturing van het beleid op het werkerrein semen

Jaarverslag 2011

Inleiding

Sinds 2003 is de Werkgroep Semen (WGS) actief als een gezamenlijke werkgroep van de NVKC en de KLEM. De werkgroep heeft semenanalyse, semenbewerking en semen cryopreservatie als aandachtsgebieden. De doelen van de werkgroep zijn: standaardisatie/harmonisatie door protocolontwikkeling, opleiding, kwaliteitsbewaking en afstemming met aanvragers, beleidsmakers en laboratoriumprofessionals.

In het algemeen kan geconcludeerd worden dat 2011 meer een planvormend dan besluitvormend jaar was voor de WGS. De oorzaken hiervoor liggen in de lastige onderwerpen die op de agenda staan, zoals een standpunt over de morfologiebepaling, maar ook in de tijd die de deelnemers aan de werkgroep beschikbaar hebben voor vergaderen, literatuurstudie en onderzoek.

Samenstelling van de werkgroep in 2011

- Dr. A.M.M. Wetzels, namens KLEM en sectie semen SKML, UMC St Radboud, Nijmegen, voorzitter
- Dr. A. Wolthuis, namens NVKC, KCL Leeuwarden, secretaris
- Dr. Ir. E.G.J.M. Arts, namens KLEM, UMC Groningen, Groningen, lid
- Drs. C. Beijer, namens NVKC, Rijnlandziekenhuis, Leiderdorp, lid
- Dr. M.H.J.M. Curfs, namens KLEM, Isala Klinieken, Zwolle, lid
- Dr. F.A.L. van der Horst, namens NVKC en sectie semen SKML, Reinier de Graaf Groep, Delft, lid / voorzitter sectie semen
- Dr. H.E. van Ingen, namens NVKC, Ruwaard van Putten Ziekenhuis, Spijkenisse, lid
- Dr. R.J. van Kooij, namens KLEM, MC Kinderwens, Leiderdorp, lid
- Dr. J. Romein, namens sectie semen SKML, Erasmus MC, Rotterdam, lid
- Mw. N. Van Trooyen, namens sectie semen SKML, Anthoniusziekenhuis, Nieuwegein, lid

Vergaderfrequentie

Door veel afzeggingen vergaderde de werkgroep werkgroep slechts tweemaal in 2011. Dit is een zorgwekkende situatie. Het bestuur van de werkgroep zal zich hierop beraden in 2012.

Sectie semen SKML

Bestuurlijk zit de sectie semen in 2011 in een overgangsfase: vanwege het overlijden van Dr. Weber, pensioen van Dr. Romijn (sept 2011) en het voorgenomen terugtreden van Dr. Van der Horst als voorzitter, zal de sectie moeten worden aangevuld met nieuwe mensen en een nieuw bestuur moeten krijgen. Dr. Wetzels heeft voorlopig de bestuurszaak overgenomen als waarnemend

voorzitter en penningmeester. Hij zal in 2012 worden voorgedragen als voorzitter en er zal gezocht worden naar een nieuw bestuurslid (penningmeester).

Vanwege een overlapping in aandachtsgebieden werd in 2011 besloten om de leden van de sectie semen als geheel mee te laten vergaderen in de WGS. In 2012 zal worden besloten hoe de definitieve organisatiestructuur gaat worden.

De volgende zaken werden besproken in 2011 en zullen als aandachtsgebieden van de sectie voor 2012 worden opgenomen:

- het schrijven van een kwaliteitshandboek (maakt deel uit van kwaliteitssysteem SKML);
- het vervangen van Hayem oplossing in de rondzending “concentratie” vanwege toxische eigenschappen van Hayem. Er zal gezocht worden naar een oplossing die vrij is van fixatieven en anders zal een lage concentratie formaline worden uitgetest;
- onderzoek naar het onderbrengen van de ICT bij SKML (is nu apart);
- het transparanter maken van begroting en kosten van de rondzending.

Standaardisatie semenanalyse

- **Motiliteitsdifferentiatie:** In WHO-5 wordt het onderscheid tussen snel-progressief motiel (klasse A) en langzaam progressief motiel (klasse B) vervangen door progressief motiel. De vraag is of we in Nederland hierin mee moeten gaan. Besloten werd het standpunt van ESHRE af te wachten. Deze hebben eind 2011 besloten om de oude differentiatie (ABCD) te handhaven. Aangezien de Nederlandse Netwerkrichtlijn Subfertiliteit alleen gebruik maakt van het percentage progressief motiele zaadcellen is de conclusie van de werkgroep dat het rapporteren van het percentage progressief motiele zaadcellen voldoende is voor de eerstelijns. Voor het differentiëren tussen IUI, IVF en ICSI is een opsplitsing tussen A en B wenselijk. In de SKML rondzendingen en in de ESHRE cursus blijft de ABCD score vooralsnog gehandhaafd. Onderzocht gaat worden of bij SKML beide alternatieven kunnen worden aangeboden.
- **Morfologie:** omdat een aantal laboratoria besloten heeft te stoppen met de morfologiebepaling, wil de WGS een uitspraak gaan doen over het al dan niet handhaven van deze bepaling in Nederland. Er werd een onderzoek gedaan binnen de laboratoria van de WGS leden ter inventarisatie van de morfologieresultaten en de harmonisatie daarvan. De conclusie was dat er een grote diversiteit was in de uitvoering en uitslagen van de bepaling. Harmonisatie leek mogelijk door de methodes op elkaar af te stemmen en goede afspraken te maken over beoordelingen. Nijmeegs onderzoek toonde aan dat er voor IVF een relatie is tussen morfologie en de uitkomst van IVF. Voor ICSI werd dit niet gevonden. Voor individuele patiënten was de morfologie echter nauwelijks bruikbaar in de counseling (AUC 54%). Eenzelfde onderzoek zou moeten plaatsvinden voor IUI en liefst ook voor de kans op spontane zwangerschappen. In 2012 hoopt de WGS met een standpunt te komen over deze lastige materie.

IUI

- **Enquete:** er werd een enquete gehouden vanuit de WGS onder de deelnemers van sectie semen. De respons was goed. De resultaten zullen in 2012 worden verwerkt tot een publicatie.
- Vanuit de NVKC wordt er verzocht een richtlijn te schrijven over het gebruik van medische hulpmiddelen voor IUI i.v.m. de wettelijk voorgeschreven CE markeringen. Besloten werd dit over te laten aan de commissie kwaliteit van de KLEM en hun advies te volgen.
- Ook is er behoefte aan een “best practise IUI” inclusief kwaliteitsindicatoren. De KLEM heeft al enkele indicatoren. Aan de hand van literatuurstudie zal een “best practise” worden opgesteld in 2012.

Opleiding

- E SHRE cursus “basic semen analysis” loopt goed. Er is nog steeds meer dan voldoende belangstelling. De cursus werd door de NVKC geaccrediteerd met 24 punten en is opgenomen in het opleidingsplan van de KEIO's. De NVKC zou graag zien dat er een cursus komt die meer gericht is op de lab-hoofden. Daar zal in 2012 over worden nagedacht. Ook willen veel cursisten terugkom dagen.
- SKML congres: op 14 juni vond het SKML congres plaats. Er waren 2 sprekers vanuit de WGS / sectie semen.

Oktober 2012,

Dr. A. Wetzels, voorzitter WGS